

Zeg het maar ... Heksensnot of trilzwam? (Foto's: Edo Govers)

(antwoord onderaan pagina)

Uit de validatiefabriek

Kikker en paddenstoel?

In deze rubriek behandelen we een bijzondere waarneming die door onze validatoren is goedgekeurd in [Telmee.nl](https://www.telme.nl) of [Waarneming.nl](https://www.waarneming.nl) na aanpassing van de determinatie, of die wij via de helpdesk van RAVON hebben ontvangen.

Witte vies-ogende prutjes kunnen het hele jaar door worden gevonden, maar vooral in de winter en lente. Het is niet altijd even duidelijk wat het is omdat er meerdere mogelijkheden zijn. De achterban van RAVON zal wellicht denken aan heksensnot, ook wel sterrenschot genoemd. Mycologen juist aan een trilzwam. En leken gokken maar wat, als het al wordt doorgegeven. Of lopen met een boog omheen. Als validator heb ik al enkele keren een waarneming "kikker-onbepaald" overgedragen aan de validator van de soortgroep "paddenstoelen". En andersom gebeurt ook.

Heksensnot of sterrenschot

Heksensnot is het prooiresant van roofdieren of vogels nadat een vrouwelijke kikker of pad is gegeten. Sterrenschot bestaat uit zweleiwitten die rondom de eitjes zitten en opzwellen door het absorberen van vocht. Dit opzwellen gebeurt direct wanneer de eitjes in aanraking komen met water. Normaliter tijdens de paring in het water, waarna het geheel ontwikkeld tot eiklomp of paddensnoer. Maar als het vrouwtje voortijdig wordt gegeten zullen de zweleiwitten opzwellen als het met maagsap in aanraking komt. Dat geeft een opgeblazen gevoel waarna een predator het weer uitgespuugd. Het in eerste instantie kleine

hoopje kan dan door de opgenomen hoeveelheid vocht uit de omgeving (ook mist of regen) opzwellen tot ondefinieerbare geleibulten. Deze kun je op de gekste plekken aantreffen tot in bomen en struiken aan toe.

Trilzwam

In bomen en struiken kunnen ook trilzwammen worden gevonden met vruchtlichamen die sterk lijken op heksensnot: hoopjes gelatine, half transparant, grijsblauw en licht opaalkleurig. Vaak met enkele klontjes, waar deze soort zijn naam aan ontleent, schemeren als vage witte vlekken door. Er kunnen één of meer - of geen - klontjes aanwezig zijn. Deze zwammen leven als saprophyt op afgevallen takken, stammen of stobben, van loofbomen. Maar ook in bomen of op stammen komen ze voor. Er zijn twee soorten die relatief algemeen voorkomen. De meest algemene is de klontjestrilzwam. Deze groeit vooral in vochtige loofbossen en bosjes en dan vooral op es, esdoorn en populier. De ietwat gelijkende kerntrilzwam is een biotrofe parasiet op vruchtlichamen van dennebloedzwam te vinden op takken en stammen van naaldbomen, meestal den, soms spar, in naaldbossen en gemengde bossen.

Edo Goverse

RAVON

(Antwoord: beiden klontjestrilzwam)